

enhver anden Fideicommisscapital, ja enhver anden Capital, som er i Landet, og det Princip vilde man dog neppe her admittere.

De fideicommissariske Familiers Lemmer ville vist ligesaagodt, som alle andre Statsborgere, vide at bøie sig for Grundloven; hvis de finde, at man gaaer dem temmelig nær ved at gjøre Godsset til Capital, der meget let, som ogsaa her er yttret, kan svinde bort som Avner for Binden, naar man borttager dem deres Godser, for hvilke de føle en arvelig og længe næret Forkjærlighed, da' gaae de hen og tage Grundloven fra Hylde og læse den og finde deri Trøst; men der er Maade med enhver Ting; i det Dieblik man byder dem Noget, som strider mod Grundloven, da' ville de vist, med samme Grundlov i Haanden, tage hvilke Foranstaltninger, de kunne, imod hvad de i deres Mening antage for at være Uret. De ville naturligvis, som eneste Børn, søge Domstolene, der have Ret til at dømme, om disse Bestemmelser strider mod Grundloven eller ikke; den lovgivende Magt i Staten vilde vistnok ikke ønske, at dens Bestemmelser her skulde blive underkjendte. Derfor skal man vogte sig meget, naar der kun var mindste Tvivl om, at Bestemmelsen stred mod Grundloven. Landsstthinget er vel gaaet ind paa dette Forslag; men dette synes jeg ikke kan drage til Følge med Hensyn til os, vi vilde da aldeles miskjende Grunden, hvorfor Grundloven har bestemt, at der skulde være 2 Thing; det er jo kun for at det ene skal gjøre godt, hvad det andet ikke har gjort ganske rigtigt. Vi skulle tvertimod vise de Mange, thi der er Mange, mine Herrer! der see op til Landsstthinget som det sidste Gjemmested for den danske Retfærdighed, naar Folkethinget ikke skulde tænke saa nøie derpaa; jeg synes, man skulde vise dem, at den letbægelige unge Kraft i Danmark vil vide, at gaae frem med Tiden, men tillige at tage Retfærdigheden i Haand. Hertil kunde man sige, naar jeg nu, som strax er Tilfældet, er særdig:

„det er godt nok, hvad den ærede Rigsdagsmand, som sidst satte sig, har sagt, men derved vilde vi beholde Fideicommisset, som vi slet ikke ønske her i Staten“; men, mine Herrer! jeg troer, at jeg kan antyde dem en Maade, hvorpaa man kan blive af med disse Gods-fideicommisser, det er en simpel Formel, saa yderlig simpel, at jeg næsten undseer mig ved at komme med den ved Siden af dette, saa overordentlig vel udtænkte og complicerede Forslag, som nu i saa mange Dage har beskæftiget os, og dog jeg tør komme med det her; thi jeg er vis paa at det vil finde Gjenglang her i Salen, det er denne Formel: Lad Enhver beholde Sit! og dette mener jeg skal med Hensyn til Staten forstaaes saaledes, at Staten skal have Ret til at befale, at Fideicommisserne skulle overgaae til Selveiendom; med Hensyn til Fideicommissbesidderen saaledes, at han ikke skal tabe Noget som helst derved, med Hensyn til Fæstebonden saaledes, at det skeer paa den Maade, at han virkelig kan have Nytte deraf (Hør!), men med Hensyn til de fideicommissariske rettigede Familier skal det forstaaes saaledes, at de skulle beholde det, som Deres er, og som jeg ikke troer at man har Lov til at berøve dem (Hør!). Paa denne Maade, mine Herrer! skeer Enhver sin Ret, og jeg troer ikke, der er Noget her i Thinget, der vil sigte til Noget, at paa den Maade skeer Uret. Naar vi ved denne og ved enhver anden Leilighed, hvor der frembyder sig en saadan, ville beskyærme Eiendomsretten og Eiendoms sikkerheden og værne derom, da' ville Alle her i Landet ønske Eiendomme; Capitalen vil søge Eiendommen, og Eiendommene ville komme derhen, hvor de gjøre størst Nytte for Individerne og ogsaa for Staten; men, dersom vi ikke hylde Retfærdigheden i dens høieste Principer, da' ville alle complicerede Løstestænger aldeles ikke hjælpe os noget, og de faste og store Eiendomme ville som døde og ubevægelige Masser ligge paa Bunden af den almindelige Velstand.